

Denne vejledning kan ikke vildlede, da selskabets funktionærer i saafald vilde gjøre selskapet umulig. Men man henvender sig desværre som regel ikke til en fagmand og sparer derved en liten utgift for senere hen at miste ofte hundredtusener. Antallet av mislykkede torvindustrielle foretagender har i aarhundreder slukt mange millioner og sluker fremdeles umaadelige summer hvert aar. Det kan bevises av min brevveksling med aktionærer, som forsent er kommet til forstaaelse av saken.

Myrselskaper har ofte reddet medlemmer, som itide har søkt raad og vejledning, fra store tap ved at gi opplysninger om det virkelige forhold med den slags foretagender.

EKSPORT AV TORVMULD

SOM nævnt i oktoberheftet blev der sendt 2000 baller torvmuld til De Kanariske Øer, og det var meningen, at der senere skulde sendes yderligere 1000 baller.

Vi tillot os i den anledning at bemerke, hvad vi ogsaa tidligere gjentagne ganger har oplyst om, nemlig at hovedbetingelsen, for at det skal kunne lykkes at indarbeide et marked for norsk torvmuld og torvstrø i fremmede land, er at der leveres *tilstrækkelig tør vare*. Det maa nemlig erindres, at de hollandske torvstrøfabrikanter allerede har et marked paa De Kanariske Øer og ser derfor ikke med synderlig blide øine paa en konkurranse fra andre land, hvorfor de vistnok efter bedste evne vil søke at nedsætte det konkurrerende produkts kvalitet. Raamaterialet for torvstrøtilvirkning er, som bekjendt, langt bedre i vort land end i Holland. Skal det derfor kunne paastaaes, at kvaliteten av det færdige produkt er daarligere, maa man paavise, at vandgehalten er for høi. Nu er imidlertid forholdet det, at hollænderne selv har vanskelig for at levere tilstrækkelig tør torvmuld paa grund av de der anvendte arbeidsmetoder og den omstændighet, at den tørkede strøtorv som regel ikke lagres under tak. Ifølge opgaver fra Holland skal den torvmuld, som eksporteres, ha en vandgehalt av 35—40 %. I sakens interesse har vi latt anskaffe en prøve av hollandsk torvmuld for eksport, som ved analyse gav følgende resultat:

Vandgehalt	54,3 %
Vandopsugningsevne ved 54,3 % vandindhold	756 »
Do. beregnet paa 20 % vandindhold	1380 »
Do. i absolut tør tilstand	1650 »

Det viser sig altsaa, som ovenfor nævnt, at det hollandske raamateriale er daarlig. Hvorvidt vandgehalten i dette tilfælde er høiere end almindelig, har vi ikke hat anledning til at kontrollere.

Vore torvstrøfabrikanter later imidlertid til at ha gaat ut fra den forutsætning, at vandgehalten i dette tilfælde ikke spiller nogen rolle. De har saavidt bekjendt undertegnet en kontrakt med eksportørene om at levere torvmuld i baller à 90—100 kg. vegt indsydd i strie og har levert en prøveballe uten at stipulere hverken vandgehalt eller rumindholdet i upresset stand. Desværre har det nok vist sig, at vandgehalten derved er blit betydelig høiere end almindelig. Ialfald blev de 2000 baller ved fremkomsten til De Kanariske Øer reklamert, og ordren paa forannævnte 1000 baller, som torvstrøfabrikanterne allerede hadde færdig til avskibning, blev indtil videre stoppet.

Dette resultat er jo meget mistrøstlig, men det er ialfald en lærepenge for fremtiden og kan bidra til, at torvstrøfabrikanterne heretter tar mer hensyn til at levere tilstrækkelig tør vare. Hvis der ved en fremtidig eksport leveres torvstrø eller torvmuld med høist 30⁰/₀ vandgehalt, som ikke er umulig, kan der være utsigt til, at man meget lettere kan konkurrere med hollænderne.

Skylden for denne mislykkede forretning kan dog ikke tillægges torvstrøfabrikanterne alene, men kanske likesaameget eksportørene, som paa forhaand har godkjendt varen, men av mangel paa sagkundskap ikke har været opmerksom paa vandgehaltenens betydning. Hadde eksportørene i tide søkt sagkyndig bistand, vilde resultatet været anderledes.

Imidlertid blev det hele holdt saa hemmelig, at først den dag, partiet utskibedes, blev det bekjendt, at eksporten skulde foregaa.

SALG AV TORVSTRØ EFTER VANDGEHALT

VI har gjentagne ganger tat til orde for, at der ved salg av torvstrø bør tages hensyn til vandgehalten, og for større partiers vedkommende bør der altid forlanges analysebevis. Kristiania Kommunale Renholdsverk kjøper, som bekjendt, kun torvmuld efter vandopsugningsevnen av den vare, som skal leveres, og det har forekommet, at torvmuld av ellers udmerket raamateriale ikke er blit godkjendt, fordi vandopsugningsevnen har været daarlig paa grund av en for høi vandgehalt. Jo høiere vandgehalten er, desto ringere værdi har torvstrøet og bør da ogsaa sælges for en lavere pris, selv om raamaterialet forøvrig er bra.

Saaledes som torvstrøforretningen fortiden drives her i landet, er imidlertid forholdet det, at der forlanges mer for vaat torvstrø end for tør. I vaate somrer, som vi desværre har hat de sidste aar, blir produktionen liten og daarlig. For da at kunne tjene penger sættes prisene op. I tørre somrer derimot blir der stor produktion og jevnt tør